

Asiantuntijalausunto

Asia: KAA 2/2025 vp Oulaskankaan sairaalassa tulee mahdollistaa ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys
Asiantuntija: Oulaisten kaupunki, Marjut Suviaro, kaupunginhallituksen pj

Alueen ja väestön palvelutarve ja yhdenvertaiset palvelut

Oulaskankaan perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys on välttämätön väestön palvelutarpeen ja kansalaisten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumiseksi.

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on **maantieteellisesti laaja alue ja välimatkat ovat pitkiä.** Palveluiden keskittäminen heikentää saavutettavuutta ja potilasturvallisuutta.
- Oulaskankaan sairaala palvelee n. **120 000 asukasta Pohjois-Pohjanmaan eteläisellä alueella**. Alue on väkimäärältään suurempi kuin Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueet.
- Pohteen **väestömäärän ennustetaan kasvavan ja väestön ikääntyvän** vuoteen 2040 mennessä.
- Pietarsaaressa ja Kouvolassa mahdollistettiin perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys. Pietarsaarta koskeva päätös tehtiin kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi ja Kouvolan osalta päätös perustettiin 80 000 asukkaan väestöpohjaan.
- Pohjois-Pohjanmaan eteläisimmistä osista on matkaa OYSin yhteispäivystykseen 164 km ja Oulaskankaalta OYSiin 100 km. Kouvolasta Kotkan keskussairaalaan on noin 55 km ja Pietarsaaresta Kokkolaan, jossa kaksikielinen palvelu on saavutettavissa, vain 36 km.

Talous, elinvoima ja osaaminen

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteella on valmius ja taloudelliset syyt järjestää Oulaskankaan sairaalassa ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys.

- Pohteen aluevaltuusto on päättänyt, että **Oulaskankaan sairaalassa järjestetään perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys, mikäli lainsäädäntö sen sallii.**
- Myös **kustannussäästöjen kannalta** tämä on perusteltua, sillä kiireellisen hoidon vastaanottoaikojen lisääminen alueen eri sote-keskuksiin ei ole realistista tiukkenevassa taloustilanteessa.
- Oulaskankaan sairaala on **merkittävä työllistäjä**, ja palveluiden alasajo uhkaa henkilöstön pysyvyyttä. Pitkät työmatkat OYSiin johtaisivat todennäköisesti osaajien alanvaihtoon tai siirtymiseen muualle, mikä vaarantaa koko hyvinvointialueen henkilöstö- ja osaajatarpeen toteutumisen. Valtakunnallisesti sote-alan henkilöstötilanne on jo valmiiksi kriisissä.
- Oulaisissa toimii kaksi sote-koulutusta tarjoavaa oppilaitosta, joissa on yhteensä noin 600 alan koulutuspaikkaa (sairaanhoitaja, lähihoitaja, ensihoitaja). Oppilaitokset tekevät jatkuvaa yhteistyötä Oulaskankaan kanssa **kouluttaen alan tulevaisuuden osaajia koko hyvinvointialueelle.**

Oulaskankaan päivystystoiminnan alasajo vie hyvinvointialueelta mahdollisuuden ja liikkumavaran palveluiden yhdenvertaiseen toteuttamiseen asukkaiden palvelutarve huomioiden. Samalla se vaikuttaa negatiivisesti koko alueen elinvoimaan, koulutustarjontaan ja työllisyyteen.

Oulaisten kaupunki pitää kansalaisaloitetta Oulaskankaan sairaalan ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen mahdollistamiseksi poikkeuksellisen painavana ja perusteltuna.

Edellä esitetyillä perusteilla Oulaisten kaupunki yhtyy kansalaisaloitteeseen ja esittää, että terveydenhuoltolakia muutetaan kansalaisaloitteen mukaisesti:

- Lailla säädettäviin ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystysten paikkakuntiin lisätään Oulainen (Oulaskangas); tai
- Yliopistollisen sairaalan hyvinvointialueilla on oikeus järjestää oman harkintansa mukaan ympärivuorokautista perusterveydenhuollon päivystystä aluesairaalan yhteydessä, mikäli väestön palvelutarve niin edellyttää.

Oulaskankaan sairaalan kohtelun tulee olla yhdenvertainen muihin tehtyihin linjauksiin nähden ja sillä tulee turvata Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen asukkaiden perustuslain ja terveydenhoitolain mukaisten oikeuksien toteutuminen.